

**УХВАЛА
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Моторного (транспортного) страхового бюро України щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого, третього речень пункту 20.3 статті 20 Закону України „Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів“

Київ
10 травня 2023 року
№ 35-у(ІІ)/2023

Справа № 3-226/2021(466/21)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Лемак Василь Васильович (доповідач),
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянув на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Моторного (транспортного) страхового бюро України щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого, третього речень пункту 20.3 статті 20 Закону України „Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів“ від 1 липня 2004 року № 1961–IV (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 1, ст. 1) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Моторне (транспортне) страхове бюро України (далі – Моторне бюро) в особі Генерального директора Шевченка Володимира Івановича звернулося до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), приписи другого, третього речень пункту 20.3 статті 20 Закону України „Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів“ від 1 липня 2004 року № 1961–IV зі змінами (далі – Закон), згідно з якими „обов’язки страховика за такими договорами, для виконання яких у страховика, що ліквідується, недостатньо коштів та/або майна, приймає на себе МТСБУ. Виконання обов’язків у повному обсязі гарантується коштами відповідного централізованого страхового резервного фонду МТСБУ на умовах, визначених цим Законом“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів убачається таке.

Товариство з обмеженою відповідальністю „Маркс.Капітал“ (далі – Товариство) звернулося до Господарського суду міста Києва з позовом до Моторного бюро про стягнення заборгованості за договором страхування цивільно-правової відповідальності. Позовні вимоги обґрунтовані неналежним виконанням Моторним бюро своїх зобов’язань щодо відшкодування шкоди за договором страхування в частині сплати на користь позивача 3% річних від простроченої суми, інфляційних втрат та пені.

Господарський суд міста Києва рішенням від 19 листопада 2019 року, залишеним без зміни постановою Північного апеляційного господарського суду від 24 лютого 2020 року, відмовив Товариству у задоволенні позову.

Колегія суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду постановою від 20 липня 2020 року скасувала зазначені рішення судів першої та

апеляційної інстанцій і направила справу на новий розгляд до Господарського суду міста Києва.

Господарський суд міста Києва рішенням від 4 листопада 2020 року частково задовольнив позовні вимоги Товариства, стягнув з Моторного бюро на користь Товариства 3% річних від простроченої суми, інфляційні втрати та судовий збір, в іншій частині позовних вимог відмовив.

Північний апеляційний господарський суд постановою від 22 квітня 2021 року апеляційні скарги Товариства та Моторного бюро залишив без задоволення, а рішення Господарського суду міста Києва від 4 листопада 2020 року – без зміни.

Товариство та Моторне бюро оскаржили в касаційному порядку рішення Господарського суду міста Києва від 4 листопада 2020 року та постанову Північного апеляційного господарського суду від 22 квітня 2021 року.

Колегія суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду постановою від 7 вересня 2021 року касаційну скаргу Моторного бюро залишила без задоволення; задовольнила касаційну скаргу Товариства у частині відмови у стягненні пені; залишила без зміни рішення Господарського суду міста Києва від 4 листопада 2020 року та постанову Північного апеляційного господарського суду від 22 квітня 2021 року в частині часткового задоволення позовних вимог та стягнення з Моторного бюро на користь Товариства 3% річних від простроченої суми, інфляційних втрат і судового збору; скасувала рішення Господарського суду міста Києва від 4 листопада 2020 року та постанову Північного апеляційного господарського суду від 22 квітня 2021 року в частині відмови у стягненні пені та ухвалила у цій частині нове рішення; стягнула з Моторного бюро на користь Товариства пеню та судовий збір.

На думку Моторного бюро, приписи другого, третього речень пункту 20.3 статті 20 Закону, застосовані в постанові колегії суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 7 вересня 2021 року, не

відповідають статті 8, частині першій статті 19, частині другій статті 61 Конституції України.

Обґрунтовуючи твердження щодо неконституційності оспорюваних приписів Закону, Моторне бюро посилається на окремі приписи Конституції України, Закону, а також на судові рішення у його справі.

2. Другий сенат Конституційного Суду України, розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з ухваленням неодностайно Другою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 16 червня 2022 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 1 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить із такого.

2.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститись „обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону“ (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу, стверджуючи про невідповідність оспорюваного закону України (його окремих приписів) Основному Закону України, повинен навести аргументи, які свідчили б про обґрунтованість змісту та вимог конституційної скарги.

2.2. Моторне бюро вважає, що приписи другого, третього речень пункту 20.3 статті 20 Закону суперечать низці конституційних принципів,

закріплених у статтях 8, 19, 61 Конституції України. Проте звернення особи до Конституційного Суду України з конституційною скаргою не може бути спрямоване лише в інтересах публічного порядку (*actio popularis*); суб'єкт права на конституційну скаргу має зазначити, яке з гарантованих Конституцією України його людських прав зазнало порушення внаслідок застосування закону. Другий сенат Конституційного Суду України наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі приписи), який був застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [Ухвала від 3 червня 2020 року № 10-уп(II)/2020].

З аналізу конституційної скарги вбачається, що автор клопотання не вказав, які його людські права, гарантовані Конституцією України, було порушено внаслідок застосування оспорюваних приписів Закону, а отже, не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2.3. На думку Моторного бюро, приписи другого, третього речень пункту 20.3 статті 20 Закону не відповідають частині першій статті 19, частині другій статті 61 Конституції України, „оскільки їх застосування Верховним Судом <...> в остаточному рішенні <...> поклато юридичну відповідальність за порушення грошового зобов'язання на іншого суб'єкта – Моторне (транспортне) страхове бюро України, яке не є правонаступником ліквідованого страховика, що призвело до порушення права Моторного (транспортного) страхового бюро України на індивідуалізацію юридичної відповідальності“.

Аналіз конституційної скарги у цій частині дає підстави для висновку, що Моторне бюро висловлює оцінку застосування судом оспорюваних приписів Закону щодо механізму відшкодування шкоди за договорами обов'язкового страхування, а також міркування щодо визначеного судом обсягу здійснення страхового відшкодування.

Однак питання застосування судами законів України не належить до повноважень Конституційного Суду України. Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що правозастосовна діяльність полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам. Пошук та аналіз таких норм з метою їх застосування до конкретного випадку є складником правозастосування і не належить до повноважень Конституційного Суду України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 56, 62, 67, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 54 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Моторного (транспортного) страхового бюро України щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів другого,

третього речень пункту 20.3 статті 20 Закону України „Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів“ від 1 липня 2004 року № 1961–IV зі змінами на підставі пунктів 2, 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**